

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„Полицијски гласник“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог заступника Министра унутрашњих дела, Министра правде, поставити:

за полицијског писара прве класе среза брзопаланачког Миливоја Велимарковића, комесара железничке полиције у Ристовцу у рангу полицијског писара исте класе, — по потреби службе;

за комесара железничке полиције у Ристовцу, у рангу полицијског писара треће класе, Негослава Ј. Ђају, полицијског писара исте класе Управе града Београда, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 12. маја 1907. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Има доказа, да је за време првог устанка употребљавано мучење ради добијања признања, јер се у Карађорђевог деловодном протоколу вели, да је 7 јуна 1812 „писато господару Вујици Вулићевићу за Богдана из Кривева, који је харао и разбијао стасине, да га на муке удари док све не каже шта је зла починио, и који је јоште шнине, и кад све не каже, да оправи у Совет с описаним делом шта је починио, и Совет како му пресуди каштигу, опет да га врати патраг, на оном месту да се каштигује, де (је) које зло учинио“.³³⁾ Али после 1815 год. судови баш и кад су налазили да треба да употребе мучење, нису то смели сами чинити, што доказује једно писмо Народног Суда кнезу Милошу од 30 новембра 1823 год. у коме му се саопштава да неки злочинци не признају све што су покрали, па се онда вели: „они лепим начином неће ништа више да покажу, но ако заповедате да их бојем принудимо да ако су јошт што узели покажу“.³⁴⁾

О испиту оптуженог сачињаван је увек протоко, који је он потписивао ако је био писмен, у противном остајао је без

потписа. Ови су протоколи по својој форми у главnome онакви исти као што су и данашњи. Још 1823 године има таквих протокола за које се не би могло рећи, да их није данас радио који вештији иследник. Тако је н. пр. сасвим потпун и врло брижљиво изражен протоко саслушања оптуженог Стевана Богојевића, писара пожаревачког магистрата, због неких писама, од 20 марта 1826 № 251, који с леве стране садржи тачно исписана питања а с десне одговоре на питања тако, да се испит свршава питањем које се данас поставља окривљеном, а то је: „има ли још што у своју одбрану да наведе“.³⁵⁾ Све су ово радили писари магистрата, који су били Срби из Војводине; а из велике сличности између ондашњег и данашњег испитивања јасно се види њихов утицај на форме Српског Кривичног Поступка, који је долазио из Аустрије, јер су они ове испите вршили по свима формама тедашњег Аустријског Крив. Поступка. Из свега до сад реченог изилази, да се на добијање признања много полагаало, да је оно било најбоље доказно средство и да се њиме тежило материјалној истини.

• 5. Сведоци.

После признања по вредности одмах долазе сведоци сведока. Сви извори потврђују, да су у употреби били прави сведоци у данашњем смислу те речи, и чим се од оптуженог није могло добити признање, одмах се гледало да се сведоцима утврди виност или невиност његова. Никакве разлике нема у схватању сведоцима сведока између ондашњег и данашњег Кривичног Поступка; и онда, као год и сад, ишло се на то, да се сведоцима пронађе права материјална истина. Ово потврђују чак и поједине судске одлуке из првих година обновљене Србије, као што је н. пр. ова одлука: „писато магистрату крагујевачком за Милоја Ђорђевића из Лужнице, који је дете силовао, да је Совет одговорио, да се пошаље девојче и исти злочинац у Београд и сведоци да се суоче“.³⁶⁾ Да би се дошло до праве истине, вршено је и суочење између оптуженог и сведока још 1812 из које је овај пример, а испити сведока из доцнијег времена готово се ни у колико не разликују од данашњих онако исто, као што смо то казали и за испит оптуженог. Испити сведока стављани су написмено и то или је суд сам записивао у главnome садржај сведоцима или је прављен формални протоко саслушања, што је по правилу зависило од

³³⁾ Кара-Ђорђево Деловодни Протокол 16 № 658.

³⁴⁾ Држ. Арх., Кнежев. Канц. Народни Суд 1823 год.

³⁵⁾ Држ. Арх. Кнежев. Канц. Народни Суд 1823 и 1826 год.

³⁶⁾ Кара Ђорђево Деловодни Протокол 43 № 839.

важности сведоџбе. Тако је н. пр. испит сведока очевидца Мијаила Крسمановића из Гриваца, наије крагујевачке, по кривици Неше Н. онд. због убиства, вршен у народном Суду 24 септембра 1825 год. онако исто као што то данас наследне власти чине; протоко садржи питања и одговоре а и извршено суочење³⁷⁾

О сведоџби сведока, као и о осталим доказним средствима, није било нарочитих законских правила, којих се судија имао придржавати. Ко ће се употребити као сведок, како ће се саслушати и колико ће његова сведоџба имати доказне снаге, све је то зависило од нахођења судије који суди. Зна се, да су као сведоци саслушавани и они, који се налазе под истрагом. Тако је неки Сава Спасојевић, који је био под истрагом и у притвору због јатаковања, саслушан као сведок по кривици јеремонаха Серафима због крађе манастирских оваца, и Сава је на испиту изјавио, да га је калуђер, који се до њега налазио у притвору, молио, да му скине резу а он ће му добро платити.³⁸⁾ Колико је ова сведоџба имала доказне вредности, зависило је од слободне оцене суда.

О сведоцима се говори нешто тек у устројству окружних судова од 26 јануара 1840 и то у чл. 47 који гласи: „ако би која страна позвала се на сведоке, то се и друга страна преслушати мора, да ли нема какви изрјатија против карактера и качества исти сведока, и да ли и она нема какви вопроса, о којима би се преслушати сведоци имали“.

³⁷⁾ Држ. Архив., Кнежев. Канц. Народни Суд 1725 год.

³⁸⁾ Држ. Архив., Кнежев. Канц. Народни Суд 1825 год.

(Зборн. I 191). Према овоме, странке су имале право искључења сведока или право тврђења да се сведоку не може поклонити вера због његовог рђавог владања, блиских родбинских веза с противном странком, због непријатељства и т. д., што се све могло подвести под овај члан.

Поменуто је, да се сведоџба која је имала послужити као доказ, имала ставити написмено. Најзад сведок, ради потпуне вредности његове сведоџбе, био је дужан своју сведоџбу да потврди и заклетвом. Заклетва је полагана или у суду или у цркви пред свештеником и једним чланом суда и то пре саслушања. Ово се види из једне пресуде пожаревачког магистрата од 8 априла 1841 бр. 107. Неки Живко Николић из Добрње буде оптужен због увреде кнеза, и три сведока потврде да је он одиста изговорио увредљиве речи; у пресуди се вели: „суд је овај дао спроводително с предписанијем својим 7 т. м. априлија преко надлежног овдашње вароши г. пароха и протопресвитера сва три именована у наведеном сведочанству лица у цркви овдашњој формално у присуству једног свог члана, да се на сва она питања, која ће им суд предложити по правди по души својој закону...“ и суд је своју пресуду, којом је опт. Живко осуђен, донео „по уваженију формалне заклетве трију предименованих сведока с којима је ипак речени Живко суочен...“³⁹⁾

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

³⁹⁾ Ст. Максимовић, Суђења у кнежевини Србији 143.

О ПРИЗНАЊУ ОПТУЖЕНОГА

као правноме доказу у кривичним делима, нарочито с погледом на законом одређене дужности истражне власти, пред којом се признање чини.

По § 222. под III. и § 225. крив. суд. пост., признање оптуженога у кривичним делима, може се узети противу њега, као потпун правни доказ.

У § 225. крив. суд. пост. лимитативно су изнети елементи, који би при учињеном признању морали постојати, да би оно могло бити правни доказ противу оптуженога.

Овом приликом хоћемо да говоримо о елементу из § 225. тач. г), који тражи: да је признање пред ислеђујућом полицијском или судском влашћу или при претресу учињено.

Овде је дакле утврђено само то, да је признање оптуженога доказ, кад је учињено пред једном од власти, које су напред обележене.

Ну, на сваки начин, није довољно само то, да је ово признање учињено пред једном од поменутих власти; битно је и то: да је оно од дотичне надлежне власти на законски начин изузето. Тако, ако је признање учињено на судскоме претресу, оно треба да је у прописно састављени протокол претреса уведено. — §§ 203., 204., 205., 215. и 216. крив. суд. пост. Каква нарочита форма уписивања оваквога признања, учињенога на главном претресу нити је прописана нити је потребна; главни претрес по § 195. крив. суд. пост. јаван је, а поред тога ту морају бити и тројица судија, који у суђењу учествују и деловођа

суда, па је сасвим природна ствар да је исправност и истинитост оваквога признања самим тим довољно огарантована.

Сасвим је друга ствар код признања, учињенога код истражне полицијске власти. Ту је јавност истраге искључена, јер нико нема права да присуствује испиту оптуженога, сем: иследника, његовога деловође и два присутника — § 28. крив. суд. поступка.

Признања учињена код ове претходне истражне власти често се од оптужених код суда поричу под изговорима: или да нису ни учењена већ их је полицијска истражна власт неверно уписала, или да су изнуђена. Тада се употребљавају сведоци, који ће доказати *alibi* оптуженога у времену учињенога и признанога дела или каква друга факта, противна учињеном признању, тако да се оно с основном у сумњу доводи. Што је тежи злочин, за који је признање учињено, то је све већа вероватноћа да ће се оно код суда порећи, па доследно томе стоји и све већа обвеза за иследника, да при изузимању признања не пропусти ни најмању од законских форми. Ако је то учињено, онда оптуженику не може користити голо порицање признања, већ он мора доказати таква факта, која истинитост учињеног признања у сумњу доводе или мора навести вероватне узроке, зашто је пређе признање лажно учињено — § 225. т. д) и § 227. крив. суд. пост.

На против, ако признање не одговара елементима из § 225. крив. суд. пост., онда је довољно и голо порицање.

Шта ће бити у овоме случају?

Одговор на ово питање важан је за наше прилике у двојаким погледу:

а) Због наше доказне теорије у кривичним делима, која обвезује судију да само оно за истинито може држати, што је по прописима зак. о пост. суд. у крив. делима доказано — § 220 крив. суд. пост.

б) Због особене одредбе § 243. крив. суд. пост. по којој ће пресуда на казну смрти моћи само тада гласити кад је кривица оптуженога признањем или сведоџбом заклетих сведока законом доказана.

Одговарајући на постављено питање утврђујемо:

Поречено признање, које нема услова из § 225. крив. суд. пост. може у најбољем случају само остати као правни основ подозрења, из т. I. § 123. кр. суд. пост. и ништа више. У овом случају судска пресуда зависиће и од других доказа, пошто по овоме једном основу подозрења, државни суд не би могао осудити оптуженога, већ би га морао ослободити из недостатка доказа — §§ 236., 237., 238. и 242. крив. суд. пост.

Друга је ствар, ако је суђење пред поротним судом. Поротници суде по убеђењу и без обвезе на употребу законних доказа и код оваквога суђења сам факт порицања признања није од решавајуће важности за одлуку поротника. Докази, које они узимају за основицу свога уверења о кривици или невиности оптуженога, зависе искључиво од слободне оцене поротника, ту, дакле, форма учињенога признања нема вредности.

Ну ипак може наступити случај да порицање признања има и овде битне вредности, истина не на одлуку поротника, но на примену законе казне од стране државних судија. Ово ће бити тада, кад би наспрам оптуженога по закону

требало применити смртну казну. Без обзира на одлуку поротника о кривци оптуженога, државне судије позване су императивном одредбом § 243. крив. суд. пост. да донесу пресуду о смртној казни само тада; када је кривица оптуженога доказана или признањем по § 225. крив. суд. пост. или сведоцима по § 229. крив. с. пост. Како овде (код пореченога признања, које није учињено по пропису § 225. крив. суд. пост.) тих услова нема, пресуда државног суда не би могла на казну смрти гласити. Истина, вердикт поротника обвезује државне судије да над оптуженим закону казну изреку али им у овом случају § 243. крив. суд. пост. забрањује примену заслужене смртне казне. У овоме случају пресуда судска морала би гласити, место смртне казне, на казну од двадесет година робије.

Да покажемо један пример за овај случај:

Поротни суд крагујевачки утврдио је да је опт. Н. отишао једне ноћи у виноград убијенога, у намери да краде грожђе; сопственик га је приметио у крађи и на њега приуцао из револвера, и тада је оптужени опалио из своје пушке и убио сопственика, да би себе спасао и однео крадено грожђе.

За ову кажњиву радњу поротници су оптуженога огласили за крива.

Државне судије узеле су да овде стоји дело из § 240. к. зак. Па како је оптужени своју кривицу код истражне полицијске власти признао, то га је државни суд, с обзиром и на § 243. крив. суд. пост. пресудом од 1. XI. 1906. г. № 42.981 осудио на смртну казну.

Ну, Касациони Суд у своме II. одељењу, примедбама од 15. XI. 1906. г. уништио је означену пресуду са ових разлога:

„Кад се по § 52. крив. суд. пост. за важност протокола иследне власти, о фактима која садржи, тражи да је протокол, поред двојице присутника оверен и од стране иследника са писаром, и кад се из протокола под № 13155 види, да исти није оверен од стране иследника и писара, већ га је оверио само чиновник полицијски Н. Н. који је у овоме ислеђењу само деловођа, као што се види из решења на полеђини истога протокола¹⁾ онда овај протокол нема законских услова, који се траже за важност његову, те по томе и признање, које је оптужени учинио на овоме протоколу, није признање у законској форми учињено — § 52. у в. са т. г. § 225. крив. суд. пост.“ и т. д. У овим примедбама даље се препоручује суду, да без обзира на то, што

¹⁾ Овај је чиновник овако радио:

Узео је оптуженога на кривични испит и оптужени је на истоме признао дело. Тај испит оверен је овако: „Саслушао га и оверава полиц. писар Н. Н.“ Из оваквога оверења не би се могло знати шта је тај полицијски писар био при овоме ислеђењу. Ну, сада исти писар на полеђини таквога саслушања изради решење о стављању оптуженога под кривичну истрагу и у притвор, па се на томе решењу потпише као деловођа, а као иследник потпише се срески начелник.

Ето с каквом се пажњом код нас врши истрага најтежих злочина.

су поротници у оваквоме признању оптуженога нашли доказа за његову кривицу, оцени: има ли у оваквоме признању, према § 243. крив. суд. пост. законских услова да се кривац осуди на казну смрти.

Ове примедбе суд је усвојио, па је пресудом од 27. XI. 1906. г. № 47503, са разлога изнетих у примедбама, осудио оптуженога на двадесет година робије. Решењем II одеље. Касац. Суда од 9. XII. 1906. г. № 12.074 ова је пресуда ослабљена.

Тако, злочинац, у овоме случају, благодарјећи томе што му је судио поротни суд, ма да је избегао заслужену смртну казну, ипак је осуђен на највећу казну лишења слободе. Ну, да му је судио државни суд, који је везан за законе доказе, могао је лако остати некажњен, само услед рђавога вршења дужности од стране дотичнога субјекта истражне власти.

Овоме нашем разлагању, уз изнети пример, циљ је да се упозоре наши истражни органи на то: од колике је важности правилност њиховога рада за доношење праведне судске пресуде.

У тој цељи утврђујемо:

а) Сваки протокол истражне власти, који треба да послужи за правни доказ факта, у њему садржаних, треба у свему да буде устројен онако, како се то § 52. крив. суд. пост. изискује. Не буде ли то учињено, доказна вредност тамо означених факата може лако бити оспорена.

Зарад овога треба не само да изгледа по форми протокола, као да је истражи присуствовао и иследник и његов писар, већ у ствари треба тако и да буде.

б) Испит обвиненога треба у свему вршити по прописима Гл. XII. крив. суд. пост. (§§ 141—155. закључно.)

Нарочито када оптужени признаје учињено кажњиво дело, дужност је иследника да га пусти да он то својим речима исказе. У овом случају, наравно, иследник би требао пажљиво да прати такво признање и у згодном моменту да учини по неко питање у циљу да већ слободно учињено признање оптужениково по могућству обухвати и поједина факта која су мимо тога признања већ истрагом доказана.

Ово је несумњиво важно. Међутим имали смо много пута прилике да видимо такве протоколе признања оптуженога код истражне власти, који у себи садрже цигло признање оптуженога, да је учинио извесно кажњиво дело, без икаквих даљих објашњења о начину извршења времену месту, мотивима и т. д. Овакво голо признање сумњиво је, и кад се оно код суда порече, оптужени ће много лакше успети да побије његову правну важност него ли кад би оно било исцрпно и уткано с фактима, која с кажњивим делом у вези стоје.

Овом приликом констатујемо, да, кад већ нема могућности да се за сада изврши рационална реформа наше застареле истражне системе, вредно би било размислити о томе: шта би се с малим средствима могло учинити за поправку сада постојеће системе, те да се претходна ис-

трага злочина и престопа у нашој држави колико толико у боље стање доведе.

Из општампаног пројекта краљевске владе види се, да је код нас на дневном реду доношење закона о условној осуди, а сем тога из дискусије у Народној Скупштини огледа се пажња велике већине посланика, да се по могућству у што скорјем времену приступи укидању смртне казне. То је све лепо и принципијелно на своме месту. Ну, била би тешка погрешка изгубити из вида да се једновремено с остварењем ових сувремених назора о казнама узакони и суремено поузданије гоњење и оптуживање злочинаца и преступника.

М. Ђуричић
члан Касац. Суда.

СУДСКЕ ИСТРАГЕ И ПОЛИЦИЈА

као нарочита наука

(НАСТАВАК)

Л е ш

Пошто је, на изложени начин, констатован тачно и у појединостима изглед места на коме је злочин извршен, треба приступити констатовању положаја леша. Да се, опет, ово постигне, потребно је поновити напред изложену процедуру за место извршеног злочина.

Положај леша, његове ране, стање његовог одећа, положај предмета који га непосредно окружују, начин на који у рукама држи извесан предмет, — сви ови детаљи од огромне су важности за истрагу и за вештачење, и с тога је потребно да буду утврђени на осетљивој фотографској плочи и сачувани, на овај начин, једном за свагда.

За фотографисање лешева употребљују се обични апарати, али тако удешени, да се објектив може управити на леш одозго на доле. На овај начин добија се потпуно тачан положај леша — онакав какав би изгледао кад би се кроз плафон посматрао. Има више врста ових апарата, и сви су веома практични. Има их таквих, код којих се објектив може управити одоздо на горе и на овај начин снимити цео плафон, или разне отворе на њему и т. д.

Као год и за место извршеног злочина, тако је исто и за утврђивање положаја леша потребно неколико врста фотографија.

Пре свега, мора се фотографисати цео леш у положају у коме је пађен. Фотографије ове показују нам, боље но све остале фотографије, прави положај леша, што је често пута врло важно за даљу истрагу.

У неким случајевима, опет, корисно је фотографисати леш са више разних страна, а понекад, опет, преко је потребно снимити нарочито оне делове леша, на којима су ране и остали трагови злочина.

* * *

Директни преглед тела доприноси такође испитивању положаја леша. То су

мртвачке пеге, које у овим случајевима треба нарочито испитивати, и помоћу којих је могуће одредити положај леша у моменту када је тело постало хладно. Чим престану животни елементи, течности у телу, покорављајући се закону теже, као и серум, одвајају се од чврстих делова крви и нагомилавају се у доњим — нижим — деловима организма. На овај начин образују се по спољашњости тела нарочите флеке — пеге — које могу означити положај леша у моменту њиховог стварања. Ако је тело лежало на леђима, што је најобичнији случај, пеге ове обично се налазе на леђима, по дебелом меду и на постеријорним и инферијорним деловима руку и ногу. Ако је тело лежало потрбушке, пеге се налазе на антеријорном делу лица. Ако ли је, пак, тело било у положају човека који седи, или на зид или на какав други предмет наслоњено, пеге ће се налазити на доњем делу малог трбуха и на горњим деловима бутина. Код обешених, пеге се углавном налазе по ногама и малом трбуху, врло ретко по рукама.

Да би се, пак, помоћу ових пеге могао одредити положај леша у моменту њиховог стварања, треба знати, да се са променом положаја тела мења и положај ових пеге. Тако, ако се положај мртвог тела измени у времену од 4 — 5 часова после смрти, нестаје и пеге са места на коме су биле, али се, после неколико часова, поново јављају према новом положају тела. На 24—30 часова после смрти, нова појава флека сасвим престаје.*)

Приликом испитивања положаја леша обешених личности, потребно је да истражни органи имају у виду ово:

Лешава се понекад, у овим случајевима, да обешено тело додирује ногама земљу или под, или да се налази у готово хоризонталном положају, изузев главе и врата, који су мало уздигнути. У већини ових случајева обично се долази до закључка, да се има посла са обичним злочиним а не са самоубиством, па се, сасвим природно, и истрага упућује у овом правцу. Закључци ови већином су погрешни, јер код самоубиства вешањем није неопходно потребно да обешени висе у ваздуху, т. ј. да ногама не додирује земљу или под. Услед губитка свести, који наступа врло брзо због притиска везе — замке — на вратне жиле, самоубица није у стању да изврши најслабији покрет, који би га поставио у усправни положај, и на овај начин спасао од сигурне смрти.

* * *

Поменули смо већ, да трећа врста фотографија има за задатак, да репродукује понаособ и у што већим размерама оне делове леша, који највише могу интересовати истрагу, т. ј. оне на којима се налазе ране и остали трагови извршеног злочина.

Озбиљност, број и место рана помажу нам, у извесним приликама, да одредимо душевно и морално стање убице. Траховите ране, задане немилосрдно и ди-

вљачки, обично доказују да се онај, који их је произвео, налазио у душевном стању, доста блиском лудилу. У највише случајева производе их злочинци у почетку епилептичних напада, а понекад и саме самоубице.

И саме модрице, које се налазе на телу могу пружити врло корисна обавештења о приликама под којима је ударац задат, као и о оруђу којим је ово учињено.

Модрице заокружене резултат су притиска прстију на тело; ако се налазе око уста и на бради, показују да је убица својом руком јако притискивао уста жртве, да би јој угушио уздице; ако ли су, пак, мале и скоро округле, означају акцију чекића или маља.

Потребно је још знати да се помоћу боје модрица може одредити време у коме је задат ударац, који их је произвео. Одмах у почетку боја је ова црвенкаста — модра или бронзана; за време другог и трећег дана постаје црна или тамно-црвена; од трећег до шестог дана плава је; од седмог до дванаестог зеленкаста је или потпуно зелена, а од тринаестог дана па на даље чисто је жута.

* * *

Приликом прегледа леша и испитивања рана не треба никад сметнути са ума, да су често пута и најопасније ране тако вешто прикриване, да се на први поглед не могу опазити. Буши помиње један случај, за који је констатовано да апсолутно ни по чему није давао повода мишљењу о насилној смрти, док је у ствари било у питању свирепо убиство. Пет рана око врата жртве биле су сакривене крагном и једном марамом.

Извесне ране остају неопажене и по самом месту на коме се налазе, као што су н. пр. оне испод пазуха, сиса (код женских) и на деловима тела који су обрастали длакама.

Ако је леш нађен у каквом сандуку, или у колима, или ако је исечен на више комада, неопходно је потребно узети више фотографских снимака, т. ј. фотографисати сваки детаљ понаособ. Случаји у којима злочинци секу леш на комаде, да би га се само лакше ослободили, доста су чести. Питање ово испуњава једну од најинтересантнијих страна у литератури судске медицине; оно је у нераздвајој вези са свима питањима о идентитету, а за истраживања у овом правцу преко су потребне фотографије исечених делова.

За констатовање положаја леша употребљују се, у последње време, стереометричке фотографије, које у исто доба показују и димензију различитих делова леша и фотографисаних предмета, и за које се, такође, има захвалити Бертиону.

* * *

И ако детаљан преглед тела и секција спадају у надлежност судског лекара, ипак је неопходно потребно да и истражни органи лично учествују у првој инспекцији која им, по правилу, служи за оријентацију у даљој истрази.

Трагови

Истраживање, откриће, чување, разумевање и упоређење трагова сачињава

једну од најделикатнијих и најинтересантнијих глава у научном студирању судско-полицијских истрага. Са гледишта ових истрага, под трагом ваља разумети сваки остатак човека или животиње помоћу кога је могуће открити његовог творца или утврдити неке његове индивидуалне особности.

Како су међу траговима најважнији отисци, то је писац и започео с њима своју студију о траговима.

Сви они, који су се занимали питањем о отисцима, потпуно су сложни у томе, да је њихово изучавање врло важно и преко потребно, и да им се још и данас поклања врло мала пажња, и поред све користи коју могу да пруже истрази.

»Ми никад нећемо престати — пишу доктори Кугањ и Флоренс — да истичемо у свакој прилици преку потребу увођења научних метода у операције криминалне правде. Полицијски чиновници и истражни органи морају ове операције изводити методично и по утврђеном плану. У првим операцијама, које су пресудне за резултат истраге, ми тражимо да они обрате нарочиту пажњу истраживању и фиксирању отисака.«

Са гледишта научне полиције, отисак је свака фигура, коју један део тела, или ма какав објект, производи додирујући извесну површину. Помоћу брижљивог испитивања ове фигуре могуће је утврдити идентитет лица — њеног творца — и одредити улогу додирнутог предмета у кривичном делу.

Обично се на месту извршеног злочина, или у непосредној околини, налазе отисци ногу — стопала — затим отисци појединих прстију или целе руке, отисци зуба и noktiju. Често пута довољно је само фиксирати и анализирати ове отиске, и упоредити их са другима, добивеним пре или после извршеног злочина, па одмах утврдити и идентитет злочинца.

Због важности саме ствари, а и ради лакшег прегледа, говорићемо о свакој од ових врста отисака понаособ.

а. Отисци босих ногу.

Прва криминална афера, у којој су отисци босих стопала употребљени као доказ и невиности и кривице, датира се, по тврђењу Ничефоровом, из 1847. год.

Ноћу између 27. и 28. новембра 1846. г. убијене су у Алби две девојке. Изишао на место извршеног злочина д-р Гос нашао је на камену, пред вратима између соба у којима су биле убијене, два крвава отиска десне стопале. На самом прагу ових истих врата налазила су се још два отиска, од којих је један био у истом правцу као и претходни, т. ј. према соби, а други у правцу противном. Одмах по извршеном делу истражна је власт ухапсила, као врло сумњивог, једног подофицира, али је д-р Гос констатовао, да његове врло велике стопале нису могле оставити нађене отиске ноге средње величине, и подофицир је био одмах пуштен. Доцније је је пронађен прави убица; отисци његових стопала потпуно су се подударали са са крвавим отисцима пред вратима убијених девојака.

*) Опширније о овоме видети у делу професора Лакасања: Précis de médecine légale, Paris 1906.

УГОВОР О СЛУЖБИ

Али само откривање отисака није довољно за проналазак њиховог творца. Поред овога, треба још умети читати отисак, а ово није баш тако лака ствар. Оно што се, пре свега, мора у овом циљу учинити, то је, да се откривени отисак сачува, а ако је сасвим слаб — једва видљив — онда да се појача.

Има више разних метода помоћу којих је могуће сачувати — фиксирати — нађени отисак, али су најбоље, и у пракси најобичније, ове: копирање, прецртавање и фотографисање.

За копирање употребљује се прозирна хартија или платно. На овај начин добија се копија, потпуно верна оригиналу. Ово се може постићи и помоћу обичног стакла. Пошто се нађени отисак уоквири дебелим картоном, меће се преко њега стакло, па се на истом, помоћу црног мастила, извлаче линије отиска — онако исто као што би се извлачиле на прозирној хартији или платну.

И ова метода и прецртавање, и обично и помоћу пантографа, заостају далеко иза фотографисања.

Приликом фотографисања отисака, неопходно је потребно да регулатор на апарату (визир) буде паралелан плану отисака, јер се само на овај начин може добити његова тачна репродукција.

* * *

Пошто су, на овај начин, сачувани отисци стопала, потребно је разумети њихово значење, па тек по том приступити њиховом поређењу са отисцима стопала осумњичених личности.

Какво значење имају отисци стопала, какве нам особености откривају код лица које их је оставило, и који су акти извршени у моменту њиховог постанка? — питања су, која се сама по себи постављају.

Брижљиво испитивање једног отиска показује нам, пре свега, да ли је он произведен у ходу или приликом стајања. За решење овог питања потребно је знати ово:

а). Дужина отисака стопала, а нарочито њиховог великог прста, већа је у ходу по приликом стајања.

б). Ширина отисака произведених за време стојања знатно је веће од ширине отисака у ходу. У првом случају она обично износи 8 см. 3, а у другом 7 см. 7.

Изази, према овоме, да су најдужи и најужи отисци стопала резултат кретања, а најкраћи и најшири резултат стајања.

Обе ове врсте отисака могу се са позитивношћу разликовати анализисањем отисака великог прста (на пози). Разлика у његовој дужини у ходу и за време стајања износи 1 см. 3, т. ј. у првом случају, у ходу, он је за један сантиметар и три милиметра већи но у другом — за време стајања.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

Београдска полиција је ових дана извршила у целом Београду ревизију да ли су све кирајнице пријављене и да ли су све слуге уписане.

Поред осталих интересантности за полицијску власт овом је ревизијом утврђено и то, да се „Правила о односима слугу и њихових газда“ различито разумевају и различито примењују.

Ми ћемо навести само два примера.

1.

Утврђено је да поједине слуге и њихове газде о својим односима немају ни „служитељске исправе“ нити уговор потврђен код власти, а многи нису имали никакав писмен уговор у опште. Нарочито је то чешћи случај код слугу, који временом постају мајстори и на које се, због тога, мора примењивати закон: „Уредба о еснафима.“

Том приликом утврђено је да и неке полицијске власти, позване да примењују Правила о односима слугу и њихових газда, налазе, да шегрти и калфе и ако су уписани код свога еснафа, саобразно еснафској уредби, морају се покоравати одредбама поменутих правила: морају имати и служитељске исправе или уговоре потврђене код власти.

То је погрешно.

По Правилима о односима слугу и њихових газда, служитељску исправу или уговор (обоје потврђене код власти) морају имати сви они, који немају самосталне радње и раде стално¹⁾ код другог. За њих важи члан 25. правила по коме служитељску исправу морају имати: покућари, кочијаши, рабације, ћирице, пољске слуге, воденичари, момци: месарски, механички, кафански, млекарски, пекарски и ашнски, куварице, собарице и дадиље, као и возари, скелације, лађари и амали ако су код другог погођени или немају самосталне радње.

Да су се правила ограничила на овоме не би било никакве забуне у њиховој примени, јер би за остале, еснафске раднике: шегрте-ученике и калфе, за њихове односе према мајсторима остала једино еснафска уредба. Али, у Правила о односима слугу и њихових газда унесена су и ова два члана:

„Чл. 6. Исто тако служитељску исправу морају имати и ученици и шегрти и у упису означаће се време, кад се имају по §. 23. уредбе о еснафима, привести дотичном еснафу ради полагања испита за калфу.“

„Чл. 7. Трговачки помоћници, као и они који по механама и кафанама раде под рачун, морају имати закључене уговоре с господарима. Занатским калфама стоји до воље да ли ће закључити уговоре или имати исправе по чл. 5. ових

правила, али једно од овога двога морају имати.“

Из наведенога текста ових двају чланова јасно се види, да се приликом доношења Правила о односима слугу и њихових газда није имала у виду еснафска уредба, и да су правила израђена независно од уредбе с намером да регулишу односе између слугу и њихових господара, неправедни разлику између еснафских и нееснафских радника. Јер, кад се зна, да је еснафска уредба закон и да су њоме већ регулисани односи еснафских радника, шегрта-ученика и калфи према њиховим мајсторима, онда се Правилима о односима слугу и њихових газда није могло прописивати нешто што је противно закону, пошто правила немају снагу закона; онда се правилима није могло наређивати да се занатски и остали шегрти и калфе морају уписивати и код полицијске власти или имати уговоре (калфе) нити се њихови односи према мајсторима могу мимо закон који важи регулисавати правилима.

У §. §. 10., 11. и 32. еснафске уредбе прописано је да се шегрти-ученици и калфе морају уписивати код свога еснафа, а §. §. 12.—22. и 32—52. регулисани су тачно и односи њихови према мајсторима, па су еснафском уредбом прописане и казне за оне који не буду по прописима те уредбе поступали.

Према овоме, занатски шегрти и калфе морају се уписивати у своје еснафу, а не код полицијске власти, то је чак у чл. 8. правила, можда и случајно, речено: „наређењима чл. 6. и 7. ових правила не мењају се одредбе прописане у уредби о еснафима, које се односе на калфе и ученике“. Дакле, док правила о односима слугу и њихових газда регулисавају односе између слугу именованих у чл. 5. правила и њихових газда, дотле еснафска уредба регулисава односе између еснафских шегрта и калфи и њихових мајстора, и према њима мора се увек примењивати еснафска уредба а не Правила о односима слугу и њихових газда.

2.

Мишљења се размимоилазе и у томе: од кад стварно важи уговор закључен о служби, и да ли тај уговор ако није уписан у служитељску исправу треба код власти потврђивати.

Уговор о служби закључен између слуге и газде постоји одмах чим се и погодба о томе прекине (чл. 1. правила). Уговор о служби као такав постоји и пре него што се он код власти потврди, и онда за тај уговор, пре његове потврде, важе чланови 20. и 35. Правила о односима слугу и њихових газда. Ни један ни други не могу безузрочно одустати од већ закљученог уговора и онај који би то учинио треба да буде кажњен.

Овим је у исто доба утврђено да оно погађање слуге „на пробу“ више не постоји. Не може се слуга отпустити или он отказати службу у оном међувремену од закључења уговора до његове потврде код власти, ако за отпуст или отказ нема законских узрока.

¹⁾ За надничаре у Београду Управа града Београда наредбом установила је „радничке књиге“, које због своје непрактичности нису дале жељени резултат.

Супротивно овоме за занатске калфе и њихове мајсторе важи § 35. еснафске уредбе који предвиђа пробу. Тај § гласи: »ова погодба између калфе и господара учињена получава своју снагу после осам дана, који ће бити време пробе и у који ће свака страна другој сваки дан моћи посао или службу отказати. Но ако обе стране на то пристану да се ово време пробе не држи моћи ће оне тврду погодбу закључити«.

Уговор о служби мора увек бити потврђен код надлежне полицијске власти. Да ли ће тај уговор бити потврђен тиме што је од стране власти уписан у служитељску исправу (чл. 5.) или ће се ставити потврда власти на нарочитом уговору (чл. 6. и 7.) зависи од тога шта је слуга по својој професији, али главно је да уговор мора увек бити потврђен код власти, јер, као што смо навели, »уговор о служби закључен је одмах чим се погодба усмено о томе прекине, а упис у служитељску исправу бива доцније »по овим правилима«, а по овим правилима у чл. 2. прописано је, »да уписивање у служитељске исправе и потврђивање уговора о служби врше полицијске власти«.

У осталом, и уписивање у служитељску исправу није ништа друго до званично потврђивање уговора о служби за који је прописана нарочита форма и смањена такса, те је у неколико олакшано и сиротињи да имају уговор потврђен влашћу.

Потврђивање уговора код власти, кад се не уписује у служитељску исправу, има велику вредност, поред осталог, и у томе, што се потврдом утврђује датум, јер би се у непотврђеном уговору, као и у свакој приватној исправи, могле са датумом правити злоупотребе и изигравати рок за упис и прављење уговора, а могли би се чак и читави уговори правити, показивати и признавати само кад власт затражи и ако у ствари и не постоје.

Душ. Николић

ПОУКЕ И УПУТИ

Један случај правилне примене § 370. кривичног закона, с погледом на тач. 1. уредбе о касапницама од 8. IV. 1839. год. и на допуну тач. 4. исте уредбе од 18. X. 1886. године.

Тоша М., хотелијер из Ниша, доставио је суду општ. нишке, како му као гостионичару с времена на време поред меса које набавља са касапнице, потребује да и сам закоље по који брав стоке, и то искључиво за кухињу своје радње, — но да га је општина на овакво клање увек оптерећавала арендом, па је молио општински суд да му у будуће више не плаћајује аренду позивајући се на уредбу о касапницама од 8. априла 1839. г., законодавно решење од 22. фебруара 1869. г., закон од 19. априла 1890. год., уредбу од 31. јануара 1861. год., као и распис министра унутрашњих дела од 7. фебруара 1905 г. Бр. 3490.

Општински суд је нашао: да је молиочево тражење неумесно с тога, што молилац није приватни потрошач већ гостионичар, који готови јело за госте што и сам признаје, дакле потрошач, који подлежи плаћању аренде према § 370. кривич. зак., па је према овоме донео решење 9. децембра 1905. год. Бр. 2220 којим га одбија од тражења.

По жалби Тоше М., ово је решење одобрено начелство окр. нишког решењем својим од 24. јануара 1906. год. Бр. 26954/905. год. и Министар унутрашњих дела решењем од 25. фебруара 1906. год. П. № 3870.

По жалби истог Тоше, противу решења Министровог, Државни Савет нашао је да је решење Министровог на закону основано, с погледом још на тач. 1. уредбе о касапницама од 8. IV. 1839. год. и на допуну тач. 4. исте уредбе од 18. X. 1886. год. с тога је одлуком својом од 8. маја 1907. год. Бр. 3238 одбацио жалбу као неумесну.

Казне за дела из чл. 158 зак. о општинама не могу се изрицати и над бив. општин. часницима.

Пресудом начелника среза златиборског од 3. фебруара 1907. год. Бр. 1664, а на основу чл. 158. зак. о општинама кажњени су: Радмило Давовић, бив. председник, Благоје М. Лазовић и Радоје Смиљанић, бив. кметови општине Љубишке, сваки са по 10 дана плате што по издватим им наредбама нису на време превукли извесну јацију, и да солидарно плате у име накнаде 699.50 динара колико износи вредност упропашћене јације.

По изјављеној жалби, а на основу чл. 170 зак. о општинама, Државни Савет поништио је ову пресуду среске власти налазећи да се на жалитеље није могла применити казна по закону о општинама кад они у времену осуде нису ни били на положајима општинских часника. Сем тога нашао је, да надзорна власт није била надлежна ни за доношење пресуде у колико се она односи за накнаду штете.

Одлука од 8. маја 1907. год. № 3235.

М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Један општински писар пита:

» По § 471. грађ. суд поступка, земљоделац или онај, који се по закону сматра за земљоделца, не може ни сам отуђити кућу са плацем и пет дана земље, рачунајући у један дан 1600 квадрат хвати.

Према томе, кад год земљоделац продаје штогод од свога имања, он мора поднети уверење општинског суда и одбора, саобразно правилима г. Министра правде од 4. фебруара 1874. г. № 354, да му, поред продате земље, остаје још онолико, колико по закону не може отуђити.

До сада су, вели, ова уверења општински судови издавали на основу пописних књига »Б« и првост. судови су их примали као исправна.

Од неког времена, према објашњењу касап. суда, првостепени судови траже, да среска власт, оверавајући ова уверења каже: да она по личном уверењу тврди, да дотични има још земље колико му треба.

Да овакву потврду стави, полицијска власт наша је, да пре тога треба имати несумњивог уверења, које се може добити једино стручним премером, па је тражила да се овај врши.

На овај начин, људи су изложени великим трошковима око премера, који много пута надмаша продајну цену земље, да се тако у опште онемогућава продаја, а наравно на тај начин људи ограничавају у употреби и неограниченом располагању својине.

Износиће ово он пита: да ли је овакав захтев судова и рад полицијских власти правилан, и ако јесте, онда какав се излаз може наћи из ове незгоде, која се јавља из ове правилне радње судова и полиције, и да ли се томе не би могло помоћи јемством одборника, који редовно код полицијских власти тврде, да је уверење истинито?»

— На ово питање одговарамо:

У општем интересу државном, законодавац је ограничио земљоделца, да не може отуђити извесан део свога имања.

Да би се овој законској одредби прибавила практична важност, г. Министар је поменутих правилима, а имено тачком 11. под а и б условио, да се при преносу имања пази по званичној дужности на ова отуђивања, и да се подносе уверења општ. власти, која ће потврђивати и полицијске власти о овој околности.

Како ће општинске и полицијске власти доћи до сазнања, да ли некоме остаје довољно земље по закону, то, наравно, није одређено правилима.

Али како се зна, да је за то сазнање једини начин премер, кад је законом одређена просторност по мери, онда је сваки други начин неправилан, па по томе и саме пописне књиге »Б«, које су примљене само као основица за разрез пореза на земљишта, али које не могу бити никакав доказ за околност, која се овде износи.

Исто тако не може се примити ни сама изјава одборника.

Према томе и суд и полицијске власти имају право што захтевају, да се ово премером утврди.

Оне на то имају право и по закону, а на то их је, нема сумње, определило искуство, да многи земљоделци изигравају наређења § 471. грађ. суд. поступка, подносећи неверно издата уверења од стране општин. суда и одбора, а непроверена од стране полицијских власти.

Што се из овако правилне радње суда и полицијских власти јавља за појединце незгода, то не даје права никоме да од ових правила одступа, јер се пред величином општега интереса, који је овим правилима и законом заштићен, губе штете, што их појединци поднесу.

II.

Суд општине бошњанске, актом својим од 15. марта ове год. Бр. 286, пита:

„У § 6. поступка судског у грађанским парницама стоји: „општински судови надлежни су“ и т. д.

У члану 88. закона о општинама стоји: „општински суд чине председник, два кмета и деловођа.“ из чега се јасно види, да је деловођа саставни део општинског суда.

Према овоме настаје питање:

1, јесу ли деловође у изузећу за писање пресуде, прибелешке, саслушање сведока, тужиоца и туженог, у смислу § 52. грађ. суд. пост., па ако су изузетни, онда важи ли за њих, односно поновљења парнице оно, што је наведено у § 426. тач. 3. грађ. суд. поступка; и

2, ако деловође нису у изузећу онда зашто ови потписују пресуде и од какве је важности њихов потпис, нарочито још и по томе, што првостепени судови ниште пресуде кад год их деловођа није потписао, или није поред председника и он оверио саслушање.

— На ова питања одговарамо:

У § 15. 17 а и 17 б. грађ. суд. пост. истина нигде се изречно не вели, да изузећа предвиђена § 52. овога закона, важе и за деловође општинских судова, али се аналого § 57. мора узети, да су и они у изузећу, кад год стоји један од случајева из § 52.

Друкчије схватање било би погрешно, јер кад је законодавац нашао разлога, да изузме деловођу првостепеног суда, где су судије правници, те се не може претпоставити да би деловођа, и кад би хтео, могао у саслушања или коју другу радњу увести и оно, што није било предмет изјаве парничара, сведока или вештака, онда тим пре има места изузећу општинског деловође, који много пута, поред неписмених судија, руководи целокупним изиђајем спорова, па ове може упућивати овако или онако.

Према овоме, и тачка 3. § 426., у погледу понављања спорова, има се односити на све оне, који су у суђењу суделовали.

III.

Суд општине михаиловачке, актом својим од 5. фебруара ове год. Бр. 372, пита: „може ли се извршити пресуда, донесена по грађанском спору, из имања очевог кад син нема свога нарочитог имања, него живи у заједници са оцем?“

— На ово питање одговарамо:

Пресуде донесене по грађанским споровима према онима који живе код својих родитеља и немају свога оделитог имања, не могу се извршивати из имања очевог или материног, ако ови сами на то не пристану.

Пресуде, донесене по кривицама ових, учињених из користољубља, могу се извршивати само у онолико, колико дозвољава § 325. а кривич. суд. поступка.

IV.

Суд општине овсишкке, актом својим од 5. марта ове године Бр. 281, пита:

1, „Извесна жена кажњена је за извесну кривицу са 10 динара новчане казне у корист општинске касе, и да плати таксу и дангубу сведоцима.

Кад је приступљено извршењу пресуде констатовано је, да она нема свога имања, а муж њен не дозвољава наплату из његовог имања.

Настаје питање: шта суд треба сада да ради; и

2, У овој општини постоје две воденице на реци Јасеници.

Господари ових воденица наплаћују ујам како хоће, терајући, много пута, до 12% од самлевене количине.

Моли се уредништво за обавештење: да ли је којим законом регулисано, колико се ујма може наплаћивати, и да ли би одбор могао одредити стоцу овога ујма?“

— На ово питање одговарамо:

1, Муж није дужан, да својом имовином плаћа кривичне осуде своје жене.

Према томе, кад осуђена нема од куда да плати казну, треба јој ову, у смислу § 316. кривичнога закона заменити затвором.

Такса и трошкови пропадају; и

2, Ни једним законом није одређено, колико ујам могу узети воденичари од домаћара, и по томе је и тачка 1. § 389. кривична закона беспредметна.

Општински одбор нема права да одређује величину ујма, али грађани треба да су свесни, па да свакога онога, који много наплаћује, напусте и тако нагнају да се задовољи пристојном наградом.

Ово се споразумом грађана може извести свуда, где има више воденица.

Где ових опет нема, ту изгледу на добар рад треба да покрену имућније људе на подизање нових воденица, а на то се могу и читава села сложити.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

4. ов. м-ца непознати крађивци украли су у Нишу из магацина № 13 оградног артиљеријског пука велику количину бакарне жице од пољског телефона, која је била намотана у крстате котурове, затим извесну количину ливеног олова и извесну количину месинга у старим главчинама топовским. Скреће се пажња свима полицијским и општинским властима да потраже ове крадене ствари и крађивце, и у случају проналаска о томе известе начелство округа пишког с позивом на депешу Бр. 10082.

Код начелника среза брзопаланачког налазе се два мангун вола, матори 5—6 година, даке сиво — беле, средње висине, без роваша. Како се мисли, да су ова два вола крадена, то нека све полицијске и општинске власти потраже њихове сопственика и у случају проналаска о

томе известе поменутог начелника с позивом на депешу Бр. 3985.

Код начелника среза деспотовачког налази се једна крадена кобила, матора 7 година, даке доратасте, у оба уха позади ровашена, па леђима има белегу од убоја седа. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да потраже сајбију ове крадене кобиле и у случају проналаска о томе известе поменутог начелника с позивом на депешу Бр. 6752.

Код суда општине дучинске, у срезу космајском, налази се једна мангун кобила, која је нађена 27. пр. м-ца, матора 3 године, даке доратасте, без жига и роваша. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима да потраже сајбију ове мангун кобиле и у случају проналаска о томе известе начелника среза космајског с позивом на акт Бр. 10280.

ПОТЕРЕ

Коста Васиљевић, чувар винограда, родом из села Тринове, среза лепеничког, извршио је у Крагујевцу једну опасну крађу и побегао. Стар је око 36 год., висок, сувољав, косе црне, бркова црних и великих, намрштена погледа; на једној страни лица (?), испод слепог ока, има већу белегу од посекотине; у оделу је сукненом. Треба га живо потражити, и пронађеног стражарно спровести начелству округа крагујевачког с позивом на депешу Бр. 8641.

Рухон Авдиловић, Арнаутин из Грабовца, среза јабланичког, који има да одговара за покушај убиства код начелника среза јабланичког, побегао је пре извесног времена и до сада се није могао пронаћи. Рухон је високог раста, добро развијен, очију и обрва црних, бркова црних, брија се; од одела има на себи чакшире и гуњ од црног сукна, а на ногама опанке. Има једну белегу од посекотине на чланку леве ноге. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом начелнику с позивом на акт Бр. 8243.

Непознати крађивци ноћу између 4. и 5. ов. м-ца разбили су врата на кући Марине удове почив. Ђорђа Поповића, из Уровице и украли ове ствари: једну тубу платна од 30 аршина, једну тубу бела неваљана сукна од 20 аршина, три беле мараме и једну торбу. Нека све власти потраже крађивце и крадене ствари и у случају проналаска о томе известе начелника среза брзопаланачког с позивом на акт Бр. 3906.

Драгомир Марјановић, коњушар при пастувекој станици у Обреновцу, родом из Ваљева, извршио је крађу државног новца — прихода пастувеког објашањем сандука, па је по извршењу дела побегао. Драгомир је стар 19 година, средњег стаса, црномањаст, носав; од одела има панталоне и капут, а на ногама чизме. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и у случају проналаска стражарно спроведу начелнику среза посавског окр. ваљевског с позивом на депешу Бр. 7263.

Никола Јовановић, родом из Турске, скитница, који је био протеран на годину дана из Неготина у Прокупље, ноћу између 11. и 12. ов. м-ца обио је фијоку Михаилу Стефану

вићу, калеџији из Прокупља, и украо 3 кутије дувана од 0.80 п. дин., у новцу 3 динара, један прстен женски, и танију од непокретног имања Саве Мрваљевића, писара општ. петровачке. Никола је стар 30 година, средњег раста, у лицу пун, у сукненом оделу, на глави има шубару а на ногама опанке. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да га потраже и у случају проналаска стражарно спроведу начелству округа топличког с позивом на депешу Бр. 4254.

Сава Р. Перић, ћурчија из Сиракова, **Драгутин Јовановић** и **Светислав Савић**, из Курјача, среза рамског, 9. ов. м-ца одметнули су се испод власти пошто је Сава претходно извршио убиство у Печаници. Сава је стар 23 год., висок, добро развијен у лицу плав, очију жућкасто-плавих, носав, косе риђе; од особених знакова има: а) ожиљак од ране, неправилног облика, величине 1.5 см. за 6 см. изнад првоја десне шаке, страна екстерна; б) белегу од посекогине, у облику криве линије са издубљеношћу на горе, за 1 см. изнад репа леве обрве; в) белегу од посекогине, у облику праве линије, правца косог, величине 4 см., на левој страни потиљка и г) белегу од посекогине, у облику праве линије правца косог, величине 2 см. при врху потиљка. Сава је раније два пута судски осуђиван: први пут пресудом пожаревачког суда у 1900. год. осуђен је на 3 год. робије због опасне крађе, и други пут пресудом апелационог суда од 4. новембра 1903. године Бр. 4241 осуђен је на 3 године робије због опасне крађе и покушаја убиства, и са ове осуде пуштен је 13. септембра 1906. године. Овом пресудом апелационог суда био је осуђен на робију без окова, али како је био врао рђавог владања у заводу и склон бегству, то га је Управа београдског казненог завода решењем својим ставила у оков. Драгутин је стар 35 година, средњег раста, добро развијен косе и очију црних, бркова великих, смеђих. Светислав је

Крађе стоке. Ноћу између 10: и 12 ов. м-ца непознати крадљивци украли су из затворене колибе четири вола Милану Стојановићу, земљод. из Штитара. Један је во длаке зелене, оба су му ува расечена, други је длаке жуте, оба су му ува расечена, трећи је длаке жуте а четврти зелено-беле оба су му ува расечена. Депеша начелства округа подринског Бр. 8052.

Симп Миљковићу, из Петровца украден је, ноћу између 14—15 тек. м-ца један коњ, длаке

котине. Депеша начелника среза јасеничког окр. крагујевачког Бр. 10727.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Ово лице, које вели да се зове **Стеван Стошић**, виђало се чешће у Београду за по-

доратасте, матор 3 год., висок 147 см., на челу цветааст, по предњим ногама путааст. Депеша начелника среза добричког Бр. 5494.

Ноћу између 11. и 12. ов. м-ца непознати крадљивци украли су из дворишта суднице општине д-шаторњачке једног коња и једну кобилу. Коњ је својина М. Радојковића, среског

следње 3—4 године. Одмах по појави у Београду сусрео је се са његовом полицијом, која га је више пута кажњавала и протеривала због скитње и мањих крађа.

Прошле јесени као кочијаш код једнога сопственика талига отерао је оване и кола и коње у Обреновац те их тамо продао, али је при томе олако прошао, јер га газда није хтео тужити.

Ономад је, на Врачару, у први сумрак, преко тарабе ушао у једно двориште, разбио прозор на соби и отуд украо извесне ствари, али је после кратког времена пао полицији у руке, те је због те опасне крађе стављен под кривичну истрагу и у притвор.

Он вели да је родом из Туприје, а да је дуже живео у Смедереву. Од родбине, вели нема нигде никог.

Пошто се сумња да је он и по Београду и по унутрашњости вршио крађе, а вероватно је био и судски осуђиван, то износимо његову слику и молимо све који би што о њему знали, да о томе известе Управу гр. Београда или квартал врачарски.

Т Р А Ж И С Е

Милоја Д. Николића, земљоделца из Брачина, који има да одговара за јатаковање, тражи начелник среза ражањског актом Бр. 5224. Милоје је стар 22 године, омалек, носав, плав, округла лица, очију затворено зелених; од одела има на себи сукнене селачке аљине, а на глави ловачку качкету. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да га потраже и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом начелнику.

стар 24 године, висок, добро развијен, носав, плаве косе, очију жутих, у лицу плав. Нека све полицијске и општинске власти живо потраже ове разбојнике и у случају проналаска стражарно их спроведу начелнику среза рамског с позивом на депешу Бр. 6258.

лекара, а кобила Љубомира Живковића, служитеља. Коњ је матор 8 година, длаке затворено доратасте, висок 136 см, у предње ноге штрупиран, без роваша, а кобила је матора 10 година, доратаста, у лево око ћораво, путоногаста, има с десне стране сани белегу од посе-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА